A photograph of a pig in a metal restraint, likely in a farm or slaughterhouse setting. The pig is light-colored and has a yellow tag on its ear. The restraint is made of metal bars and is positioned over the pig's head and neck. The background shows other pigs and the structure of the facility.

Dødelighed hos søer: De vigtigste tidspunkter og risikofaktorer for både aflivninger og pludselige dødsfald

Margit Andreasen, dyrlæge, ph.d., chefforsker,
SEGES Innovation

Hvad skal I høre om?

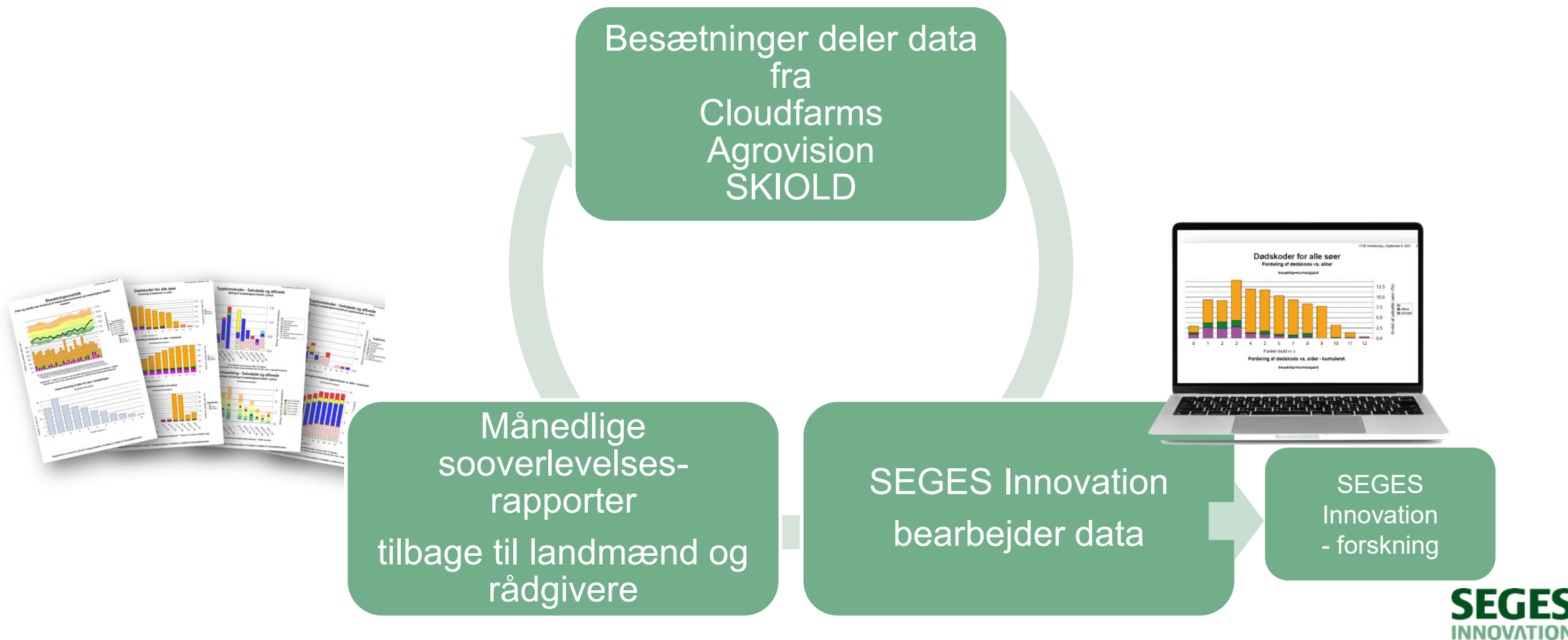
Aflivede og selvdøde søer

1. Risikoperioder
2. Risikofaktorer

Hvad er SEGES InSight?

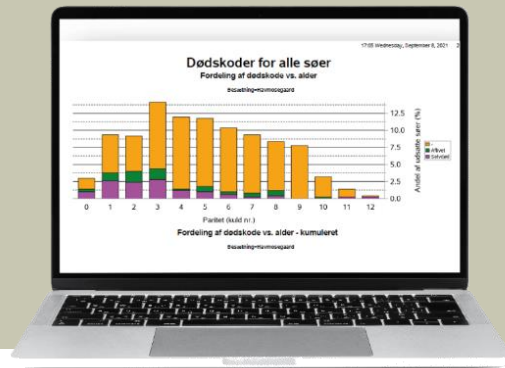
- Mere end 250 sobesætninger er tilmeldt SEGES Insight (>280.000 søer)
- Gratis at deltage

Datagrundlaget for denne præsentation

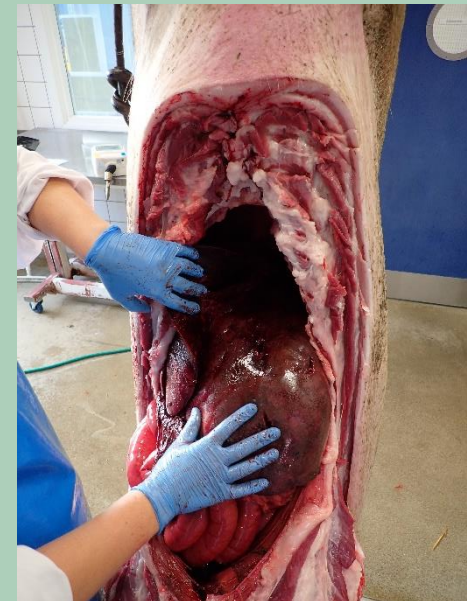
SEGES InSight

- 250 produktionsbesætninger
- > 1.5 mio. cyklusser
- Søer født efter 1/1-21; løbet min. 1 gang
- Fulgt frem til død eller 31-12-24
- Multivariate modeller

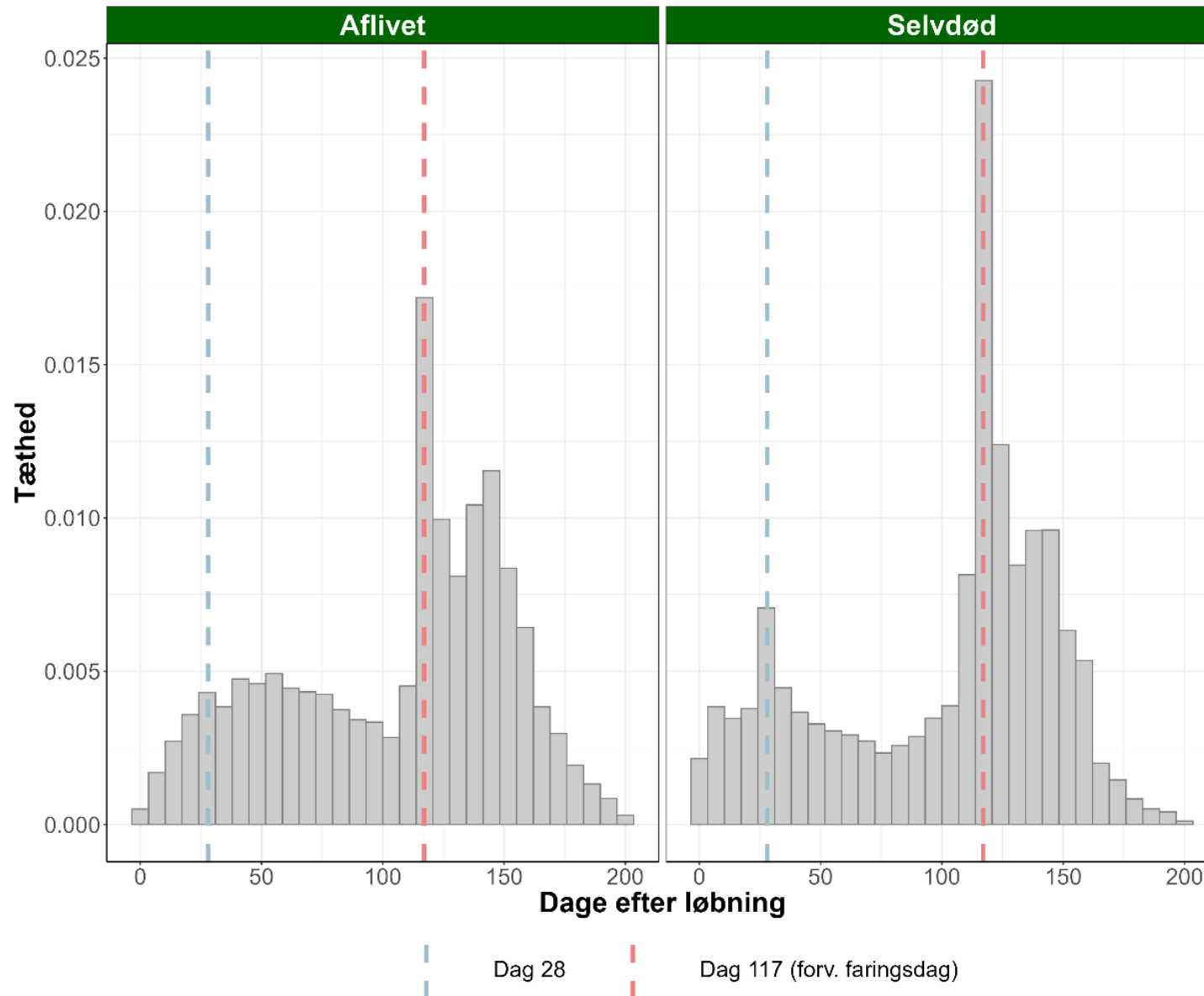

Obduktioner

- 101 selvdøde søer
- 6 besætninger
- År 2023 til 2025

Risikoperioder for dødsfald

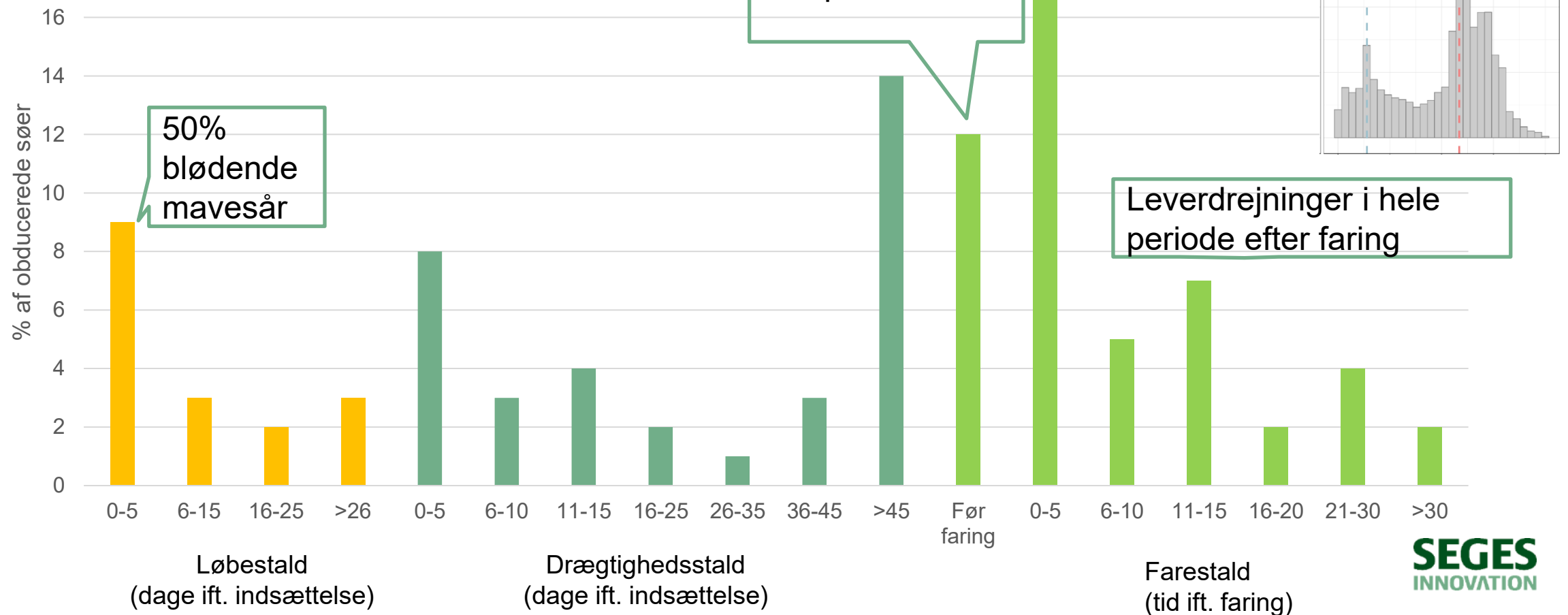

- Aflivede og selvdøde: Tidspunkt omkring faring klart den største risikoperiode
- Selvdøde: Yderligere ved indsættelse i drægtighedstald

Forebyggelse bør målrettes:
Perioderne omkring gruppering og især faring

Døde især ved indsættelse i nyt staldafsnit

Hver fjerde so døde af organdrejninger
 Hver femte af faringskomplikationer
 Hver femte af mavesår/univ. tarmlblødn.

For godt huld - en mulig risikofaktor for organdrejninger?

Huld målt ved

- Rygspæktykkelse på laboratoriet (P2)
- Landmandens huldvurdering (tynd, normal, fed)

Rygspæktykkelse viste

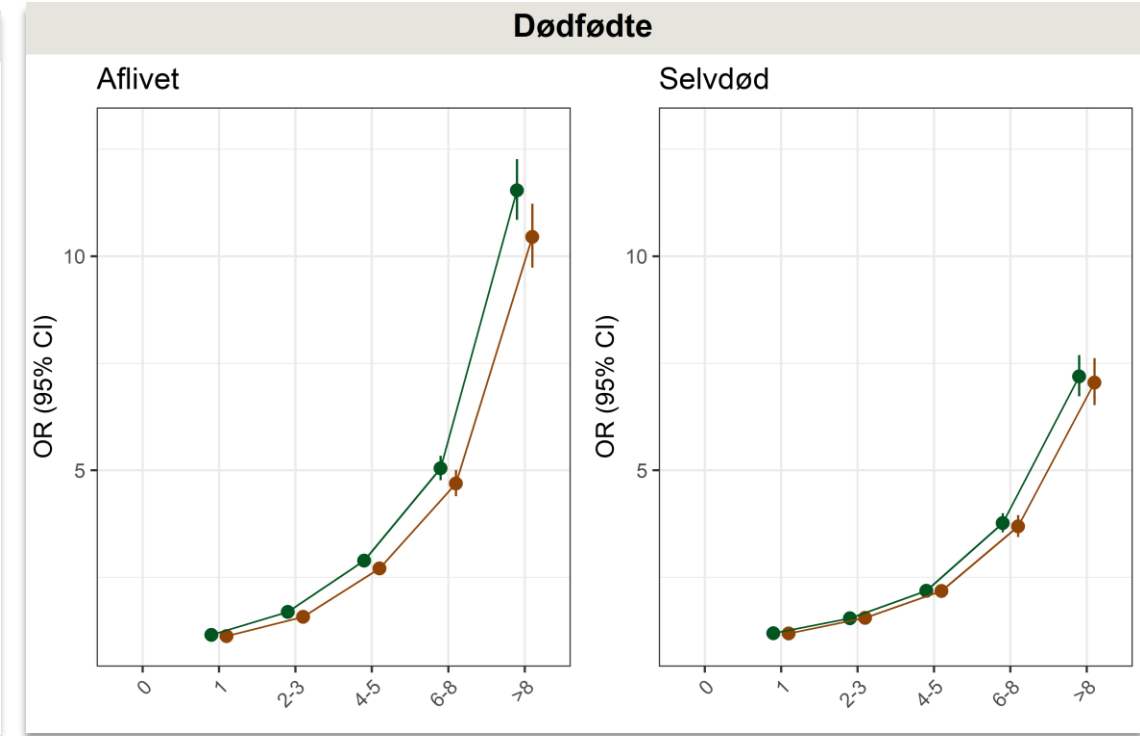
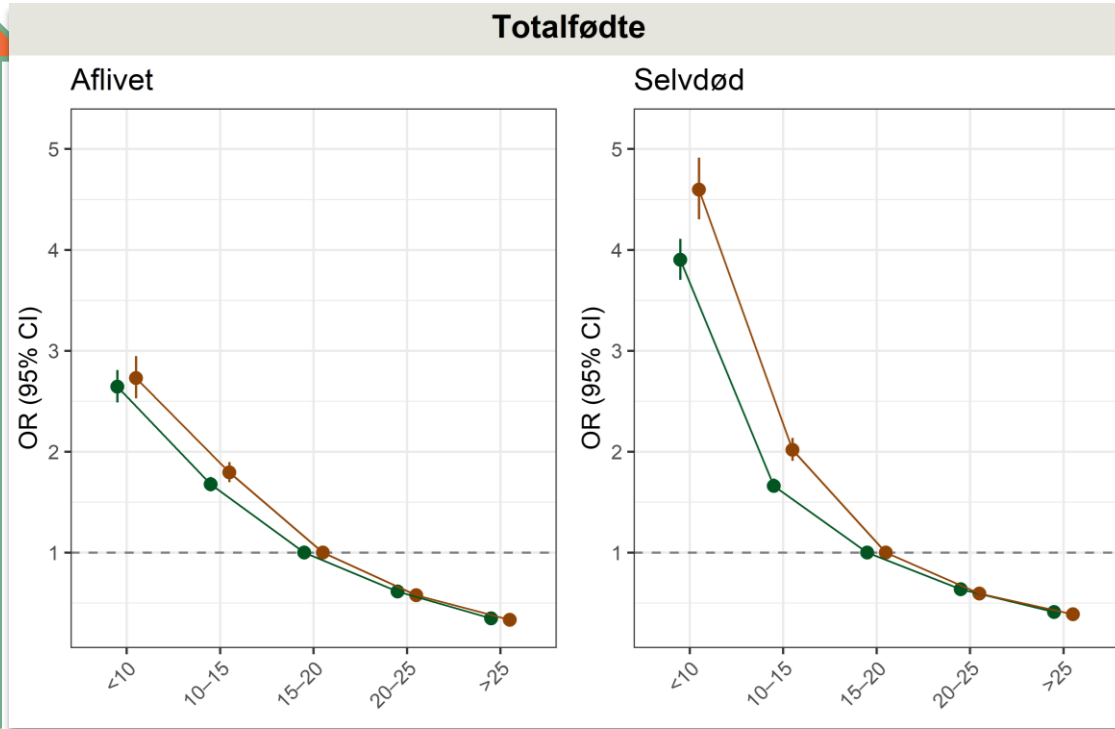
- Organdrejninger – 88% var fede
- Leverdrejninger – 92 % var fede

Landmænd: Mange fede søer vurderet i normalt huld

Kan bedre huldvurdering og -styring redde liv?

Få totalfødte og mange dødfødte – øget risiko

Søer og gylte døde i farestald

Lavt antal totalfødte og højt antal dødfødte
 Markant højere risiko for både selvdød og aflivning

Årsager?
 Faringskomplikationer,
 eks. vesvækkelser, børbetændelse, rådne fostre

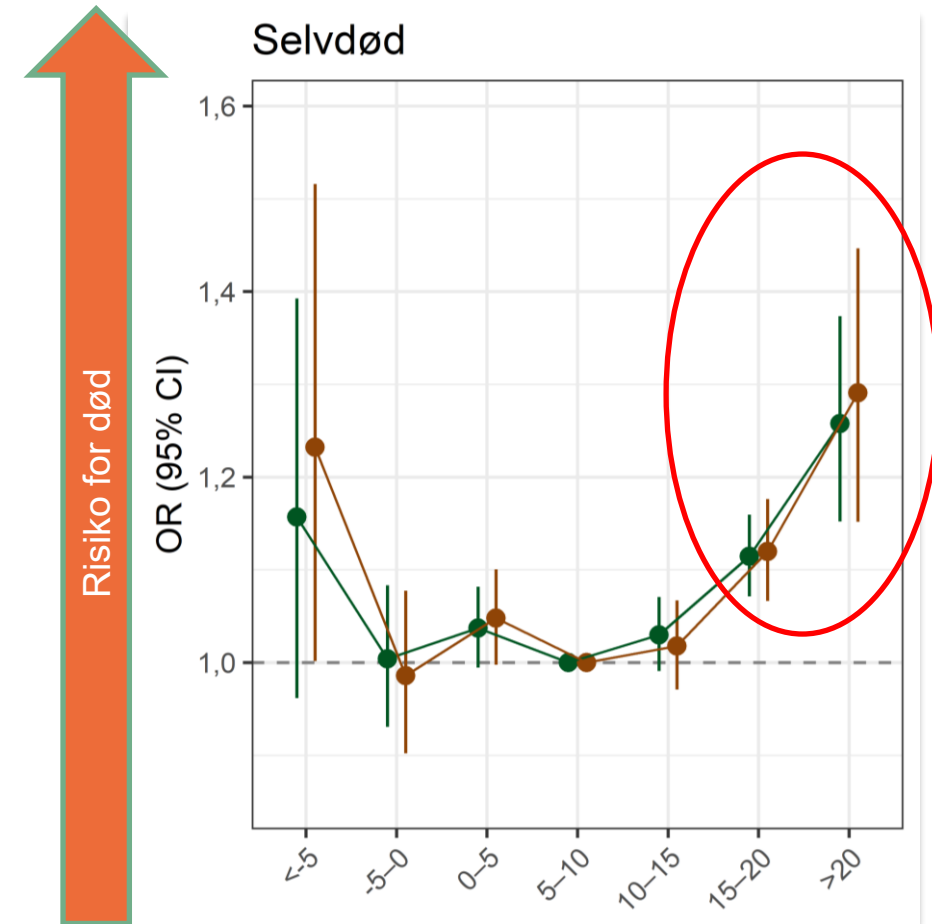
- Parametrene kan evt. anvendes aktivt til identifikation af højrisikosøer umiddelbart i forlængelse af faring

Høje udetemperaturer øger risikoen for pludselig død

- Gnsn. døgntemperaturer >ca. 15°C
  - Signifikant øget risiko for pludselig død
  - Ingen sammenhæng til aflivninger
- Gnsn. temperatur dag, nat og døgn
  - Viser det samme

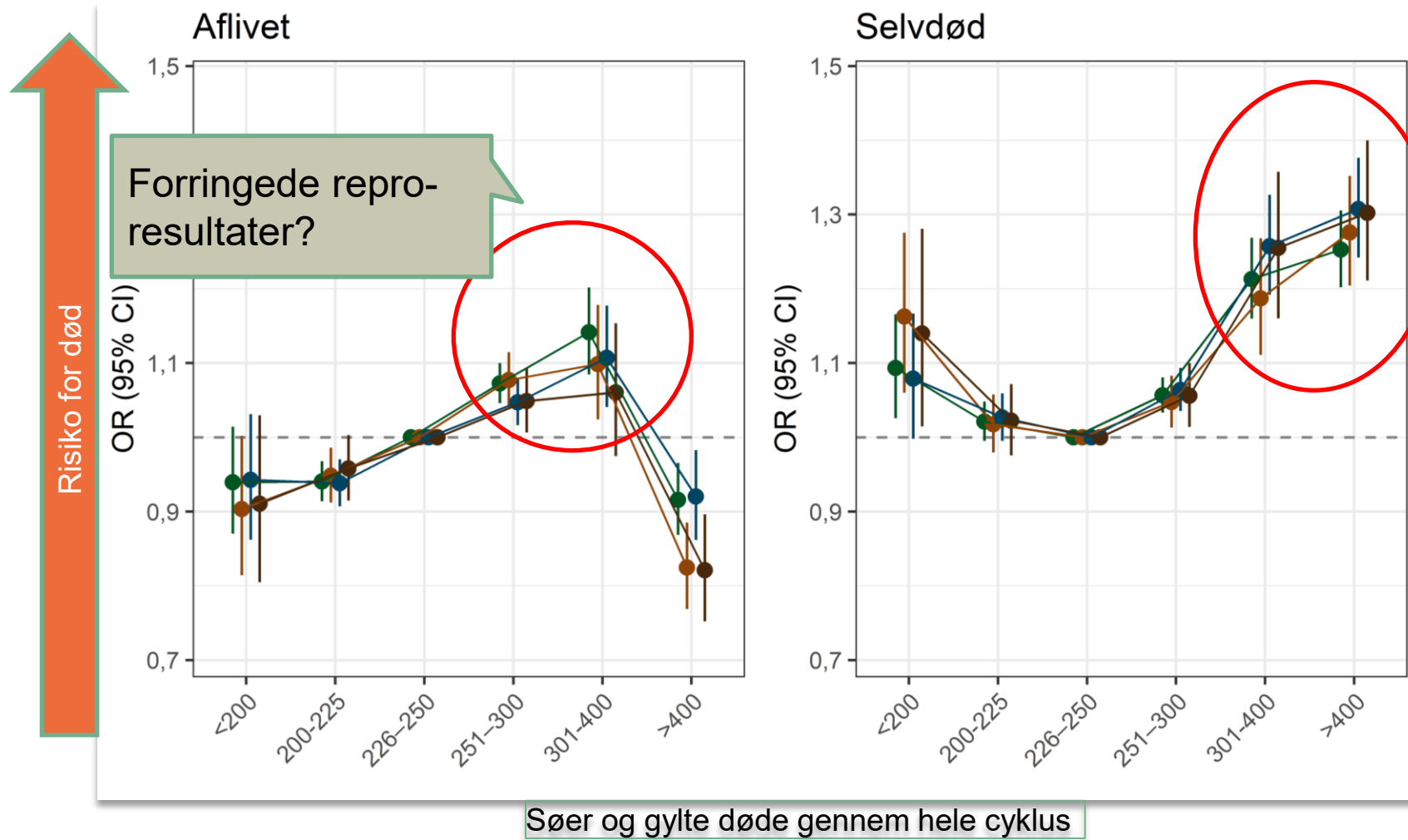
Fokus på

- Ventilation og køling
- Vandforsyning
- Fodringsstrategi
- Overvågning og beredskab

Søer og gylte døde i farestald

Poltealder ved første løbning

Alder ved første løbning er en konkret og styrbart indsatsområde

- SEGES anbefaler 210-230 dage

Konklusioner

- Perioden omkring faring er særligt kritisk
  - Få totalfødte og mange dødfødte = øget risiko for akutte dødsfald og aflivninger
    - Fokus på en bedre kvalitet af faringsovervågning, – hjælp og - forberedelse
- Gnsn. udetemperaturer $>15^{\circ}\text{C}$ øger risikoen for akutte dødsfald
  - Indsatser til forebyggelse af varmemstress
- Alder ved første løbning har betydning for både aflivninger og akutte dødsfald
  - Anbefalet løbealder: 210-230 dage
- Højt huld - mulig sammenhæng til organdrejninger

TAK for opmærksomheden